

Controlul fiscal în Republica Moldova Între drept și obligație

Cuprins

Introducere	3
Înainte de controlul fiscal	4
Planificarea controlului fiscal	4
Drepturile și obligațiile contribuabilului în cazul unui control fiscal	6
Citația la organul fiscal	8
Frecvența efectuării controalelor fiscale	9
Unele domenii de impozitare ce pot face obiectul controlului fiscal	10
În timpul controlului fiscal	16
Aspecte de ordin practic referitoare la derularea controlului fiscal	16
Respectarea termenelor legali de desfășurare a controlului fiscal	17
După controlul fiscal	18
Actul de control și decizia asupra cazului de încălcare fiscală	18
Contestarea deciziei de sancționare	22

Introducere

Subiectul controalelor fiscale s-a dovedit a fi unul complex, atât din perspectiva autorităților fiscale preocupate de contracararea evaziunii fiscale, cât și din perspectiva contribuabililor interesați în asigurarea unui tratament corect și neadmiterea abuzurilor din partea inspectorilor.

Experiența PwC Moldova demonstrează că implicarea unei echipe mixte de consultanți fiscali și juridici calificați, în special de la faza incipientă a controlului fiscal, poate contribui decisiv la asigurarea unui tratament fiscal corect și la prevenirea încălcărilor drepturilor contribuabilului.

Experiența noastră...

Asistența juridică și fiscală oferită în cadrul controlului fiscal:

- a ajutat clienții să prezinte o argumentare corespunzătoare a poziției sale privind diverse obligații fiscale, fiind prevenită astfel emiterea unor decizii nefavorabile;
- a facilitat clienții să obțină finalizarea controlului, după ce acesta fusese prelungit de către organele fiscale peste perioada prevăzută de lege;
- a ajutat clienții să obțină reluarea controlului fiscal suspendat, fiind asigurată soluționarea favorabilă a cererilor de restituire TVA;
- a permis clienților să soluționeze problema de lichiditate, prin acceptarea de către organele fiscale a compensării creanțelor fiscale, etc.

Unele exemple recente din practica noastră:

- Asistența oferită în faza controlului și a contestației a ajutat un contribuabil să evite impunerea unor obligații fiscale suplimentare și anularea parțială a deciziei de sancționare în valoare de circa 2 mln. lei;
- Asistența oferită în faza de contestare a ajutat un contribuabil să obțină anularea anumitor obligațiuni fiscale din decizia de sancționare în sumă de aproximativ 1,5 mln. lei;
- Asistența oferită în cadrul procesului de restituire a TVA a ajutat un contribuabil să obțină restituirea sumelor TVA în sumă de aproximativ 1,2 mln. lei;
- Asistența oferită în cadrul controlului fiscal a ajutat un contribuabil să își păstreze facilitățile fiscale și să își restituie suma TVA în sumă de aproximativ 1 mln. lei.

...eficientizează activitatea dumneavoastră!

Înainte de controlul fiscal

Planificarea controlului fiscal

O bună planificare a derulării controlului fiscal vă va ajuta să păstrați ritmul normal al activității companiei. Totuși, în majoritatea cazurilor derularea unui control fiscal depinde de scopul acestuia, metoda prin care este efectuat, perioada investigată, etc.

Încercați să vă informați în ce bază este inițiat controlul fiscal prin obținerea de informații cu privire la tematica controlului, circumstanțele care au servit drept temei pentru inițierea acestuia, persoanele delegate pentru efectuarea controlului, documentele ce confirmă cele vizate mai sus.

Controlul fiscal poate avea drept obiectiv verificarea de către autoritățile fiscale a respectării legislației de către companie sau confirmarea impozitelor achitate, contrapunerea informațiilor privind unele tranzacții, restituirea de impozite, reorganizarea companiei, etc.

Controlul fiscal poate fi efectuat prin diferite metode și tehnici de verificare, aplicate în funcție de scopul controlului și complexitatea acestuia. Astfel, printre cele mai răspândite metode și operațiuni de verificare fiscală sunt cunoscute următoarele: verificare

documentară, verificare totală, verificare tematică, verificare prin contrapunere și verificare operativă.

În funcție de specificul și scopul controlului, aceste metode pot fi aplicate în cadrul controlului fiscal la sediul contribuabilului (controlul la fața locului) sau în cadrul controlului efectuat la oficiul fiscal.

Autoritățile cu drept de administrare fiscală

Autoritățile investite cu atribuții de administrare fiscală în limitele competențelor atribuite de lege sunt:

- Organul fiscal (Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și inspectoratele fiscale de stat teritoriale / specializate);
- Autoritățile vamale (Serviciul Vamal și birourile vamale);
- Serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriilor.

Organul fiscal este înțitulat cu drepturi depline de a efectua controale fiscale, de a calcula suplimentar impozite și taxe neachitate în timp la buget, precum și alte atribuții de administrare fiscală.

Organele vamale dispun de drepturi de control și asigurarea încasării drepturilor de import sau export aferente operațiunilor vamale potrivit prevederilor Codului vamal.

Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale sunt în drept de a efectua controale fiscale privind respectarea legislației fiscale pentru contribuabilii care se află la evidența acestor servicii.

Inspekția financiară este împuternicită de a efectua controlul economico-financiar la persoanele juridice de drept publice și cele de drept privat, precum și la persoanele fizice care practică activitate de întreprinzător la solicitarea organelor de drept în limita subiectelor vizate în ordonanța emisă în cadrul desfășurării urmăririi penale.

Controlul efectuat de către organele fiscale și vamale nu cade sub incidența Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr. 131 din 08.06.2012.

Drepturile și obligațiile contribuabilului în cazul unui control fiscal

Este foarte important să vă cunoașteți drepturile și obligațiile în calitate de contribuabil în cazul efectuării unui control fiscal. Nerespectarea acestora se poate solda fie cu lezarea drepturilor, fie cu aplicarea măsurilor de constrângere de către autoritățile de control (prin aplicarea amenzilor, sistarea operațiunilor la conturile bancare ale companiei, etc.).

Pe de altă parte, cunoașterea foarte bună de către contribuabil a drepturilor sale poate contribui la evitarea situațiilor de abuz din partea autorităților.

Printre principalele drepturi ale contribuabilului, în special în situația unui control fiscal, pot fi menționate următoarele:

- Dreptul la o atitudine corectă din partea autorităților cu atribuții de administrare fiscală și a reprezentanților acestora;
- Dreptul de a-și reprezenta interesele în fața autorităților vizate fie personal, fie prin intermediul unui reprezentant;
- Dreptul de a contesta deciziile, acțiunile sau inacțiunile autorităților cu atribuții de administrare fiscală sau a funcționarilor acestora;
- Dreptul la un tratament fiscal echitabil și interpretarea îndoielilor apărute la aplicarea legislației fiscale în favoarea contribuabilului, etc.

Atenție! Controlul fiscal poate fi efectuat de către reprezentanții autorităților fiscale doar în baza unei decizii scrise emise de către conducerea autorității fiscale.

De reținut! Conform practicii fiscale, contribuabilii pot solicita amânarea datei de inițiere a controlului pe o perioadă determinată de timp (ex. lipsa temporară a conducătorului, contabilului-șef al companiei, alte motive obiective).

Printre totalitatea de obligații ale contribuabilului pot fi remarcate următoarele, în special caracteristici ale procesului de control:

- să țină evidența contabilă conform formelor și modului stabilit de legislație;
- să prezinte informații veridice despre veniturile rezultate din activitatea de antreprenariat, precum și despre alte obiecte ale impunerii;
- să prezinte la prima cerere a autorităților documente de evidență, dări de seamă fiscale, alte documente și informații privind activitatea de întreprinzător, impozitele și taxele calculate și achitate, etc.;
- să asigure autorităților accesul liber în spațiile companiei (ex. spații de producție, depozite, spații comerciale, etc.);
- să asiste la efectuarea controlului fiscal, să semneze actul privind rezultatul controlului și să dea explicații în scris sau oral;
- să respecte deciziile autorităților cu atribuții de administrare fiscală asupra rezultatelor controlului efectuat, etc.

Citația la organul fiscal

De regulă, în cazul inițierii unui control fiscal, agentul economic este notificat despre acest fapt cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de data la care trebuie să se prezinte la organul fiscal. Potrivit prevederilor legislației fiscale, notificarea se confirmă prin emiterea citației persoanelor responsabile ale contribuabilului pentru depunerea de documente sau prezentarea de informații.

După ce ați primit citația la organul fiscal, verificați conținutul acesteia cu privire la:

Competența organului fiscal – Este organul fiscal emitent competent să efectueze controlul fiscal la compania Dumneavoastră potrivit regulilor de competență stabilite? Este citația semnată de conducerea acestui organ fiscal?

Funcționarii nominalizați pentru efectuarea controlului – Verificați datele înscrise în citație și cele din legitimațiile de serviciu ale funcționarilor fiscali.

Taxe și impozitele ce fac obiectul controlului fiscal, precum și perioada de timp supusă controlului fiscal – Determinați dacă sunt îndeplinite condițiile legale de efectuare a controlului fiscal pentru taxele și impozitele ce urmează să facă obiectul controlului fiscal:

- din perspectiva termenului de prescripție;
- din perspectiva unicității controlului (controlul poate fi efectuat pe aceleași impozite, taxe aferente aceleiași perioade doar o singură dată, cu excepțiile prevăzute de legislație).

Documentele și informațiile solicitate – Organul fiscal este în drept să vă solicite prezentarea documentelor existente, însă nu este în drept să ceară întocmirea și/sau semnarea de documente, cu excepția procesului-verbal de control.

În cazul în care, din anumite motive, doriți să fie modificată data sau locul de prezentare, puteți solicita acest lucru organului fiscal.

Totodată, aveți dreptul de a depune mărturii în prezența reprezentantului Dumneavoastră.

Frecvența efectuării controalelor fiscale

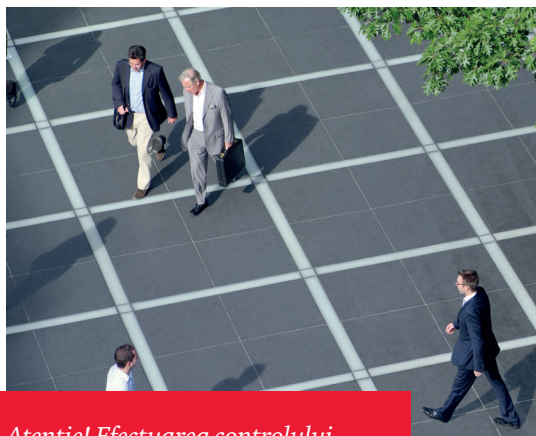
Legislația fiscală prevede că în decursul unui an se admite efectuarea unui singur control fiscal pe aceleași tipuri de impozite și taxe, pentru una și aceeași perioadă fiscală.

Autoritățile fiscale pot efectua o verificare fiscală repetată în situația în care (i) rezultatele controlului fiscal efectuat anterior sunt neconcludente, incomplete sau nesatisfăcătoare sau (ii) în situația depistării unor circumstanțe ce atestă existența unor semne de încălcare fiscală.

De asemenea verificarea fiscală repetată poate fi efectuată și în următoarele cazuri:

- rezultatele controlului fiscal exercitat anterior sunt neconcludente, incomplete sau nesatisfăcătoare;
- în legătură cu reorganizarea sau lichidarea contribuabilului;
- după efectuarea controlului se depistează semne de încălcări fiscale;
- la verificarea prin contrapunere;
- controlul ține de activitatea posturilor fiscale;
- controlul se efectuează la solicitarea organelor de drept și a organelor cu atribuții de administrare fiscală;
- în legătură cu auditul activității organului fiscal de către organul ierarhic superior;
- în urma examinării cazului cu privire la încălcarea fiscală sau în urma examinării contestației.

Verificarea fiscală repetată poate fi efectuată doar în baza unei decizii emise de către conducătorul autorității cu drept de administrare fiscală. Controlul fiscal repetat se efectuează conform procedurilor și principiilor similare unui control fiscal total.

Atenție! Efectuarea controlului fiscal repetat în lipsa temeiului legal poate atrage anularea deciziei de sancționare emise.

Unele domenii de impozitare ce pot face obiectul controlului fiscal

În domeniul impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător

Aveți în vedere, în special, următoarele aspecte:

1. Verificați în ce măsură cheltuielile pe care le-ați considerat deductibile corespund cerințelor legislației fiscale:

- Sunt respectivele cheltuieli necesare și ordinare pentru desfășurarea activității de antreprenoriat?
- Dispuneți de documentele justificative (facturi / facturi fiscale, declarații, alte documente interne) pentru aceste cheltuieli? Documentele existente au forma adecvată și includ elemente legale obligatorii?
- Este legal modul de alocare a veniturilor și cheltuielilor aferente perioadei fiscale, în special din perspectiva estimării provizioanelor și a cheltuielilor anticipate (“accrual”)?

2. Verificați în ce măsură sunt respectate următoarele reguli speciale aplicabile unor categorii specifice de cheltuieli:

- Sunt documentate cheltuielile înregistrate în legătură cu serviciile primite de către companie, în special dacă acestea au fost prestate de către societăți străine din cadrul grupului (companii afiliate)?
- Dispuneți de documente și registre pentru justificarea uzurii mijloacelor fixe din punct de vedere fiscal?
- Sunt documentate cheltuielile înregistrate în procesul de promovare a vânzărilor?
- Sunt documentate și se încadrează în limitele prevăzute de legislație cheltuielile ce țin de asigurarea proprietății, cheltuielile cu deplasările de serviciu, cheltuielile cu sponsorizarea, pierderile de inventar, etc.?

În domeniul impozitului pe veniturile nerezidenților

Aveți în vedere, în special, următoarele aspecte:

- Există și pot fi aplicate cotele favorabile ale unei Convenții de evitare a dublei impuneri în cazul dumneavoastră specific?
- Asigurați conformitatea certificatelor de rezidență fiscală ale beneficiarilor de venituri cu cerințele legislației naționale, pentru a putea beneficia, dacă este cazul, de prevederile convenției de evitare a dublei impuneri.
- Apariția unor cheltuieli suplimentare cu impozitul, generate de efectuarea plății către beneficiarul nerezident fără deducerea taxelor datorate (ex. potrivit prevederilor contractuale se efectuează plata sumei fără deducerea impozitului pe venit la sursa de plată).

În domeniul TVA

Pentru scopul unui control în domeniul TVA, urmează să verificați dacă sunt numite persoanele responsabile de evidența facturilor fiscale (documente cu regim special) și inventarierea periodică a acestora.

Asigurați-vă că documentația ce justifică tratamentul TVA aplicat sau dreptul la restituirea TVA sunt în corespundere cu legislația fiscală în vigoare:

- Verificați dacă dispuneți de toate facturile fiscale în original;
- Verificați conținutul facturilor pentru a stabili dacă acestea cuprind toate elementele obligatorii prevăzute de lege;
- Verificați corelarea facturilor cu înregistrările din registrele de evidență a livrărilor și procurărilor și aranjați aceste documente în ordinea prevăzută în registre;
- Pregătiți documentele justificative pentru scutirile de TVA, pentru tranzacțiile neimpozabile cât și pentru justificarea dreptului de deducere;
- Urmăriți ca aceste documente (unde este posibil) să fie disponibile împreună cu facturile aferente tranzacțiilor în cauză;
- Verificați corectitudinea declarării obligațiilor TVA și corespondența acestora cu evidențele contabile;
- Verificați dacă dispuneți de justificarea încasării mijloacelor bănești aferente tranzacțiilor la export care sunt obiectul unei solicitări de restituire a TVA;

Aveți în vedere faptul că aspectele vizate în mod obișnuit de organele de control sunt cele legate de livrările scutite, de livrările neimpozabile și de dreptul de deducere.

- Verificați existența următoarelor documente și informații, care, în funcție de specificul activității, ar putea avea relevanță în derularea controlului fiscal:
- Politica de reduceri comerciale;
- Politica privind perisabilitatea și stocurile degradate;
- Fișe ale proceselor tehnologice pentru justificarea pierderilor tehnologice;
- Alte documente și informații stipulate de art. 102 alin. (8) al Codului Fiscal.

Livrările scutite și mixte

Aveți în vedere că TVA aferent procurărilor efectuate exclusiv pentru livrări scutite nu este deductibil în scop de TVA, iar pentru livrări mixte este necesară calculul pro-ratei lunare, cât și a celei anuale.

Livrările neimpozabile

În ceea ce privește livrările neimpozabile cu TVA în Republica Moldova (de exemplu, livrările de mărfuri și servicii în interiorul zonelor economice libere - ZEL, dobânzile obținute în baza unui contract de leasing, transmiterea proprietății în cadrul reorganizării, etc.), organele de control solicită ca substanța acestor tranzacții să fie probată cu documente relevante (ex. contracte, acte de primire-predare, planuri de reorganizare, etc.), fiind astfel foarte importantă etapa anterioară controlului, când trebuie pregătite toate aceste documente pentru a fi disponibile cu ocazia controlului fiscal.

Dreptul de deducere

În ceea ce privește dreptul de deducere, organele de control investighează achizițiile purtătoare de TVA ale unui contribuabil, de regulă, din două puncte de vedere:

Cel al formei facturilor, respectiv al informațiilor incluse în acestea, motiv pentru care este foarte importantă verificarea tuturor facturilor, sau cel puțin a celor cu valori mai

mari, înainte de controlul fiscal (inclusiv facturile primite de la nerezidenți).

Cel al substanței tranzacțiilor, adesea solicitându-i-se contribuabilului să probeze faptul că achizițiile realizate sunt aferente activității sale economice pentru care este permis dreptul de deducere, fiind deci, din nou, foarte importantă verificarea existenței și corectitudinii documentelor justificative (mai ales în cazul serviciilor) înainte de controlul fiscal și atașarea lor la facturile aferente (acolo unde este posibil).

Controalele privind restituirea sumelor TVA

Dacă controlul fiscal este legat de o cerere de restituire a TVA, aveți în vedere criteriile care stau la baza deciziei privind metoda de realizare a restituirii. Pregătiți din timp documentele confirmative solicitate pentru justificarea dreptului la restituirea TVA, precum și determinați valoarea TVA pasibilă restituirii din buget.

Atenție deosebită urmează a fi acordată procedurii specifice de aplicare și termenelor de solicitare a restituirii TVA din buget.

De regulă, solicitarea sumelor TVA spre restituire este urmată și confirmată în cadrul unui control fiscal tematic și a unei decizii emise de către autoritatea fiscală.

Totuși, cererea de restituire poate fi examinată fără efectuarea unui control fiscal tematic, cu excepția cazurilor de restituire a TVA la investițiile (cheltuielile) capitale, dacă se respectă simultan următoarele condiții:

- Compania desfășoară activitatea de cel puțin 2 ani;
- Compania a beneficiat de restituirea TVA de cel puțin două ori și de la data ultimei restituirii a TVA a trecut cel mult un an calendaristic;
- Suma impozitului spre restituire, confirmată de către organul fiscal în cadrul ultimului control tematic privind restituirea TVA, a corespuns cu suma declarată de către companie;
- Suma tuturor impozitelor și taxelor, contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și ale primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, calculate de organul fiscal în cadrul ultimului control tematic, nu depășeau 1% din valoarea totală a livrărilor efectuate în perioadele fiscale controlate.

Solicitați, de asemenea, reglarea fișei contului personal al contribuabilului (potrivit sistemului de evidență a autorității fiscale) pentru a diminua riscul unor întârzieri în procesul de restituire.

Organele vamale efectuează controlul privind achitarea accizelor aferentă mărfurilor accizabile în conformitate cu legislația vamală în vigoare.

În domeniul accizelor

Dacă controlul fiscal este legat de o cerere de restituire a accizelor achitate la mărfurile utilizate pentru producerea altor mărfuri accizabile destinate exportului, pregătiți documentația care stă la baza restituirii sumei cerute spre restituire, și anume:

- Contractele încheiate cu partenerii străini privind livrarea mărfurilor supuse accizelor;
- Documentele de plată și extrasul bancar, care confirmă încasarea de facto a sumei rezultate din vânzarea mărfurilor supuse accizelor partenerului străin;
- Declarația vamală a încărcăturii sau copia ei, certificată de conducătorul sau contabilul-șef, cu mențiunile organului vamal al Republicii Moldova care a eliberat marfa spre export.

Indiferent de tipul controlului fiscal, asigurați-vă că aveți disponibile următoarele documente:

- Certificatul de înregistrare în calitate de plătitor de acciz (certificatul de acciz);
- Registrul de evidență a producției expediate (transportate) pentru fiecare încăpere de acciz;
- Declarațiile privind achitarea accizelor;
- Contractele de închiriere sau arendă a încăperilor de acciz;
- Schema amplasării încăperilor aflate pe teritoriul agentului economic;
- Documente ce confirmă achitarea accizelor la mărfurile supuse accizelor și care sunt utilizate în procesul de producere a mărfurilor accizabile.

Autoritatea fiscală este în drept să efectueze controlul în spațiile comerciale (cu excepția celor folosite în calitate de locuință), precum și în orice mijloc de transport în care sunt stocate sau care sunt folosite pentru efectuarea tranzacțiilor cu mărfuri pasibile impunerii cu accize.

Aveți în vedere că acțiunile de control ale persoanelor cu funcții de răspundere autorizate a Serviciului Fiscal de Stat se permit numai în timpul orelor de lucru.

Sechestrarea mărfurilor pasibile impunerii cu accize este permisă doar în cazul în care agentul economic nu poate dovedi achitarea accizelor.

În timpul controlului fiscal

Aspecte de ordin practic referitoare la derularea controlului fiscal

Verificați decizia de inițiere a controlului fiscal și legitimația de serviciu a inspectorilor fiscali, iar dacă aceștia refuză să vă prezinte aceste documente oficiale referitoare la calitatea în care derulează acțiunea de control fiscal, aveți dreptul să refuzați accesul acestora în incinta unității;

Solicitați organului fiscal să vă comunice periodic constatările acestuia cu privire la situația de fapt, precum și eventualele consecințe fiscale, iar în cazul în care acesta refuză, solicitați aceste informații în scris. Acest refuz, precum și alte acte similare ar putea sta la baza unor demersuri procedurale pe care ați fi îndreptățiți să le înaintați în legătură cu controlul fiscal (contestații, plângeri, acțiuni în judecată, etc.);

În vederea diminuării riscului includerii în actul de control fiscal a unor aprecieri greșite, puteți formula încă de la această fază a controlului un punct de vedere asupra constatărilor organului fiscal, prin care să îi aduceți la cunoștință, dacă este cazul, caracterul eronat al reținerilor și/sau interpretarea greșită a legii.

Suspendarea controlului fiscal

Legislația fiscală nu prevede expres procedura de suspendare a unui control fiscal în derulare la cererea agenților economici. Totuși, suspendarea controlului fiscal este posibilă în practică la inițiativa autorității fiscale.

În anumite circumstanțe specifice, contribuabilii supuși controlului fiscal ar putea înainta o cerere în scris către organul fiscal care efectuează controlul cu solicitarea argumentată a suspendării controlului fiscal în derulare.

Respectarea termenelor legali de desfășurare a controlului fiscal

Care este durata efectuării unui control?

Durata efectuării controlului fiscal poate varia în funcție de specificul și metoda controlului (control fiscal prin verificare faptică, verificare documentară, verificare totală, verificare parțială, verificare tematică, verificare operativă, verificare prin contrapunere), fiind stabilită de către autoritățile fiscale în limitele prevăzute de Codul Fiscal.

Legislația fiscală specifică că termenul de efectuare a unui control fiscal, de regulă, nu va depăși două luni calendaristice. Totuși, în anumite circumstanțe excepționale, autoritățile fiscale pot prelungi termenul de efectuare a controlului fiscal cu cel mult 3 luni.

Care este termenul de prescripție în materie fiscală?

Legislația fiscală prevede că obligațiile fiscale ale contribuabilului de a plăti impozite, taxe și majorări de întârziere pot fi determinate în limita termenului de prescripție de patru ani de la ultima dată stabilită pentru prezentarea dării de seamă fiscale privind impozitul și taxa menționată sau pentru plata impozitului / taxei în cazul sancțiunilor aferente impozitelor și taxelor.

În ce circumstanțe poate fi extins termenul de prescripție în cadrul unui control fiscal?

În anumite circumstanțe (ex. dare de seamă este prezentată cu informații ce induc în eroare, constatarea faptelor unei infracțiuni fiscale sau neprezentarea dării de seamă), termenul de prescripție de patru ani nu se aplică la determinarea obligațiilor privind impozitul, taxa, majorarea de întârziere sau sancțiunile fiscale aferente.

În cazul solicitării rambursării impozitelor plătite în plus, se va aplica termenul de prescripție de șase ani. Organul fiscal poate repune în termen și accepta cererea de compensare sau restituire a sumelor plătite în plus sau a sumelor care conform legislației urmează a fi restituite, dacă sunt prezentate dovezi privind imposibilitatea respectării termenului menționat.

După controlul fiscal

Actul de control și decizia asupra cazului de încălcare fiscală

Atenție! Contribuabilul este obligat să semneze actul de control, inclusiv în caz de dezacord cu rezultatele controlului. Actul de control se semnează de către conducătorul companiei și/sau un alt reprezentant delegat în acest sens.

Care este documentul întocmit în urma efectuării controlului fiscal?

La finalizarea controlului fiscal, funcționarul care exercită controlul întocmește un act de control fiscal. Actul de control se întocmește indiferent de faptul constatării încălcărilor fiscale. În acest act se descriu constatările controlului, perioada supusă controlului, impozitele și taxele verificate, precum și alte informații care au stat la baza efectuării controlului / constatării încălcărilor fiscale.

Actul de control în sine nu poartă caracter obligatoriu în vederea exercitării obligațiunilor / achitării impozitelor, ci servește drept temei pentru emiterea deciziei asupra rezultatelor controlului.

Refuzul de a semna actul de control poate conduce la aplicarea unei amenzi în valoare de până la 10.000 lei.

Care sunt măsurile de asigurare a respectării prevederilor legislației fiscale?

Legislația fiscală prevede cel puțin trei pârgii distincte în vederea asigurării respectării normelor fiscale:

1. Informarea și asistența contribuabililor în vederea conformării cu legislația fiscală

Prin intermediul acestei pârgii autoritățile fiscale întreprind o serie de acțiuni menite să mediatizeze prevederile legislației fiscale, măsuri de prevenire a încălcărilor fiscale și asistența contribuabililor în aplicarea corectă a normelor legale în acest sens.

2. Măsuri privind tragerea la răspundere pentru încălcarea legislației fiscale

Acestea cuprind aplicarea de către autoritățile fiscale a sancțiunilor fiscale sub formă de amendă, drept rezultat al verificărilor fiscale și constatării încălcărilor legislației fiscale. Sancțiunile fiscale variază în funcție de caracterul încălcării, periodicitatea și semnificația acesteia, fiind aplicate fie în mărime fixă sau procentuală de la mărimea impozitului, taxei diminuate sau neachitate în termen.

Aplicarea sancțiunilor fiscale față de companie nu eliberează persoanele sale cu funcții de răspundere de răspundere contravențională, penală sau altă răspundere prevăzută de legislație.

Măsuri privind asigurarea stingerii obligației fiscale, includ:

- Aplicarea de către autoritatea fiscală a majorării de întârziere pentru impozite și taxe;
- Suspendarea operațiunilor contribuabililor la conturile bancare ale acestora;
- Sechestrarea patrimoniului companiei și altele.

A woman with short blonde hair, wearing a grey blazer over a white ruffled shirt, is looking down at a tablet computer she is holding with both hands. The background is blurred, suggesting an outdoor setting.

Atenție! Aplicarea măsurilor de tragere la răspundere pentru încălcările fiscale nu exonerează persoana sancționată de obligația de a plăti impozitul, taxa sau majorarea de întârziere.

Care sunt circumstanțele ce duc la absolvirea de răspundere fiscală sau care exclud examinarea cazului de încălcare fiscală?

Sanțiunile nu se aplică sau se anulează în întregime sau parțial, dacă au fost aplicate, în situația în care se prezintă dovezi ce confirmă legalitatea acțiunilor contribuabilului și lipsa încălcărilor fiscale din partea acestuia.

De asemenea, procedura de examinare a cazului de încălcare fiscală se încheie dacă nu există sume ale impozitului, taxe, majorării de întârziere (penalității) și/sau amenzii necesare de a fi încasate conform legislației fiscale.

În cazul îndeplinirii unor condiții (anume, lipsa datoriilor față de buget, achitarea în termen de 3 zile a sumelor impozitelor, taxelor și majorărilor de

Atenție! Reducerea cu 50 % a amenzilor se aplică doar amenzilor specificate în Codul Fiscal, Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi și Codul Contravențional al Republicii Moldova.

întârziere) contribuabilul poate beneficia de reducerea cu 50% a amenzilor aplicate.

În cazul constatării de către autorități a încălcării legislației fiscale comise drept rezultat al unor explicații greșite prezentate în scris de către organul fiscal, contribuabilul este absolvit de răspundere pentru diminuarea, calcularea incorectă sau neplata impozitelor sau taxelor.

Atenție! Absolvirea de la răspundere în baza unor explicații eronate prezentate de către organul fiscal nu scutește contribuabilul de obligația de a plăti efectiv impozitul sau taxa diminuată sau calculată incorect.

De asemenea, sunt absolvite de aplicarea amenzilor și penalităților pentru impozitele calculate și achitate greșit persoanele care au fost supuse unui control fiscal și acest fapt nu a fost depistat în cadrul acestui control. Totuși, obligația fiscală de a achita la buget impozitul sau taxa datorată se menține.

Ce urmează de întreprins în caz de dezacord cu rezultatele controlului?

În situația în care nu sunteți de acord cu rezultatele controlului fiscal sunteți în drept să le contestați prin depunerea la autoritatea care a efectuat controlul fiscal a unui dezacord în scris cu invocarea tuturor faptelor și probelor ce justifică poziția dumneavoastră.

Acest dezacord urmează a fi depus în termen de 15 zile calendaristice, de la data semnării actului de control fiscal. Dezacordul prezentat cu expirarea acestui termen nu va fi luat în considerație la examinarea cazului de încălcare fiscală și adoptarea deciziei.

În ce termen se va examina cazul de încălcare fiscală?

Autoritatea ce a efectuat controlul fiscal este obligată să examineze cazul de încălcare fiscală în termen de 15 zile din data:

- prezentării dezacordului (dacă a fost prezentat la timp), sau
- expirării termenului de prezentare a dezacordului (dacă nu a fost prezentat).

Acest termen poate fi prelungit cu 30 zile prin decizia autorității fiscale, inclusiv în cazul prezentării demersului argumentat al contribuabilului.

Atenție! Dezacordul depus la autoritatea ierarhic superioară de control nu se va examina, iar în final poate genera omiterea termenului de 15 zile pentru depunerea acestuia la autoritatea ce a efectuat controlul.

În cazul depunerii unui dezacord argumentat cu anexarea documentelor justificative, autoritatea fiscală poate dispune efectuarea unei verificări suplimentare a informațiilor furnizate. La examinarea cazului de încălcare fiscală se vor lua în considerație rezultatele atât a controlului inițial, cât și a celui suplimentar (prin care, spre exemplu, în baza dezacordului depus pot fi constatate circumstanțele ce atestă lipsa încălcării fiscale).

Atenție ! În cazul controalelor efectuate de către autoritatea fiscală, aceasta din urmă este obligată să anunțe contribuabilul preventiv (prin citație) despre locul, data și ora examinării cazului de încălcare fiscală.

Cazul de încălcare fiscală poate fi examinat fără prezența persoanelor cu funcții de răspundere a contribuabilului sau a reprezentantului acestuia doar în situația în care există informații privind anunțarea contribuabilului despre locul, data și ora examinării cazului și din partea acestuia nu au parvenit solicitări de amânare a examinării cazului.

Contestarea deciziei de sancționare

Ce urmează de întreprins dacă a fost emisă o decizie de sancționare?

Dacă autoritatea fiscală a emis decizia de aplicare a unei sancțiuni fiscale, fără a lua în considerare argumentele aduse în dezacord, aveți dreptul să contestați această decizie.

Contestația se depune la autoritatea fiscală care a emis decizia, în termen de 30 zile de la data primirii acesteia. În caz de omitere a termenului menționat, contestația nu va fi examinată.

Dacă termenul de depunere a contestației a fost omis din motive întemeiate, autoritatea fiscală poate să repună în termen persoana sancționată și să examineze contestația. În acest caz, contestația trebuie să conțină expunerea motivelor de omitere a termenului și solicitarea de repunere în termen.

Atenție! Depunerea contestației nu suspendă executarea deciziei contestate. Solicitați expres suspendarea executării deciziei în baza argumentelor relevante.

Atenție! Instanțele de judecată restituie cererile de chemare în judecată cu privire la anularea deciziei organului fiscal, dacă reclamantul nu a respectat procedura prealabilă de soluționare a litigiului pe calea extrajudiciară (nu a contestat decizia la autoritatea emitentă).

Autoritatea fiscală examinează contestația în decurs de 30 zile. Acest termen poate fi prelungit cu cel mult 30 zile, fapt despre care trebuie înștiințat contribuabilul.

La examinarea contestației este invitat contribuabilul pentru a da explicații, având dreptul să depună documente confirmative. Cazul poate fi examinat în absența contribuabilului dacă acesta a fost citat în modul stabilit și, din motive neîntemeiate, nu s-a prezentat sau dacă a solicitat examinarea contestației în absența sa.

După examinarea contestației autoritatea fiscală poate dispune:

- respingerea contestației și menținerea deciziei contestate;
- satisfacerea parțială a contestației și modificarea deciziei contestate;
- satisfacerea contestației și anularea deciziei contestate;

Atenție! În cadrul examinării contestației, obligația de a dovedi încorectitudinea deciziei emise de autoritatea fiscală este pusă pe seama persoanei ce contestă.

- suspendarea executării deciziei contestate și efectuarea unui control repetat.

Ce urmează de întreprins dacă contestația împotriva deciziei de sancționare a fost respinsă sau satisfăcută parțial?

Dacă autoritatea fiscală a respins sau a satisfăcut doar parțial contestația, aveți dreptul să atacați decizia respectivă fie pe cale administrativă (la organul ierarhic superior - Inspectoratul Fiscal Principal de Stat), fie în instanța de judecată.

Cererea de chemare în judecată împotriva deciziei autorității fiscale se depune în instanța de judecată competentă (judecătorie) în termen de 30 zile de la data primirii deciziei de respingere a contestației. Cererea de chemare în judecată nu se impune cu taxă de stat.

Aveți dreptul să cereți încasarea de la organul fiscal a prejudiciului cauzat prin decizia de sancționare contestată.

Atenție! La examinarea în judecată a acțiunii privind anularea deciziei autorității fiscale, sarcina de probație a legalității deciziei se pune pe seama autorității fiscale.

Atenție! Concomitent cu depunerea cererii de chemare în judecată, aveți dreptul să cereți suspendarea executării deciziei contestate.

Cum poate fi atacată hotărârea judecătorească prin care a fost respinsă cererea de anulare a deciziei organului fiscal?

Dacă considerați că hotărârea judecătorească este ilegală sau neîntemeiată, o puteți ataca cu apel la Curtea de Apel. Cererea de apel se depune la judecătoria care a adoptat hotărârea.

Termenul de apel este de 30 zile de la pronunțarea hotărârii.

Atenție! Apelul exercitat în termen este suspensiv de executare a hotărârii.

Deciziile Curților de Apel devin definitive din momentul pronunțării și sunt pasibile de executare silită. În cazul în care considerați că decizia instanței de apel este ilegală sunteți în drept să o atacați cu recurs la Curtea Supremă de Justiție.

Recursul se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Comiterea încălcărilor în cadrul procedurilor de control fiscal, reținerea impozitelor adiționale sau refuzul de a lua în considerare obiecțiile împotriva rezultatelor controlului au loc pot să lezeze grav interesele materiale ale companiei, inclusiv să aibă un impact negativ asupra reputației. În acest sens, este recomandabil să apelați la asistența personalului specializat în cadrul și după controlul fiscal.

Atenție! Declararea recursului împotriva deciziilor instanței de apel nu suspendă executarea hotărârii.

Contacte

Pentru o discuție mai detaliată despre diferite aspecte ale controalelor fiscale în cazul dumneavoastră specific și asistență în cadrul controalelor puteți contacta următoarele persoane:

Ionuț Simion

Partener

ionut.simion@ro.pwc.com

Alexandru Munteanu

Manager, Avocat

Alexandru.Munteanu@ro.pwc.com

Tatiana Stavinschi

Manager

Tatiana.Stavinschi@ro.pwc.com

Lilia Țapu

Manager

Lilia.Tapu@ro.pwc.com

PricewaterhouseCoopers
Moldova
Str. Maria Cibotari, 37
Chișinău, Republica Moldova
Tel.: + (373 22) 25 17 00
Fax: + (373 22) 23 81 20

© 2015 Această publicație are scop informativ numai în domeniile de interes și nu constituie consultanță profesională. Nu acționați în baza informațiilor din prezenta publicație fără a obține consultanță de specialitate. Acuratețea sau integralitatea informațiilor din această publicație nu este garantată (în mod explicit sau implicit), și, în măsura în care legea permite aceasta, PwC, membrii, angajații și reprezentanții săi nu acceptă și își declină responsabilitatea pentru consecințele posibile ale acțiunilor sau ale neîntreprinderii de acțiuni și pentru orice decizii luate de către dvs sau de către orice altă persoană care se bazează pe informațiile cuprinse în prezenta publicație.

ICS PricewaterhouseCoopers Advisory SRL. Toate drepturile rezervate. PwC semnifică rețeaua de firme membre ale PwC International Limited (PwCIL). Fiecare dintre acestea este persoană juridică cu statut independent și nu acționează ca agent al PwCIL sau a oricărei alte firme membre. PwCIL nu furnizează niciun fel de servicii clienților. PwCIL nu este responsabilă pentru actele sau omisiunile niciunei alte firme membre și nici nu-și poate exercita controlul sau judecata profesională pentru a le obliga în niciun fel. Nicio firmă membră nu este responsabilă sau răspunzătoare pentru actele sau omisiunile niciunei alte firme membre, nici nu poate să-și exercite controlul asupra altei firme, sau să oblige altă firmă sau PwCIL în vreun fel.